

Publieksinformatie

Silent Majority

30.11.17 – 04.03.18



tetem

→ tetem.nl



Over de tentoonstelling:

De meeste mensen hoor je niet. In de media zijn degenen die hun stem verheffen vaak het best vertegenwoordigd, waardoor we het makkelijkst verstaan wat eenvoudig te roepen is. In Nederland lijkt het poldermodel van overleg en consensus de laatste jaren steeds meer naar de achtergrond te verdwijnen ten gunste van de nadruk op verschillen en standpunten aan de uiterste zijden van het spectrum.

Aan de stille meerderheid werd eind jaren zestig gerefereerd door Nixon om zijn Vietnamoorlog te rechtvaardigen: er waren weliswaar talrijke protesten, maar de meeste mensen deden hier niet aan mee en waren daarom vóór die oorlog, zo redeneerde hij. Ook in Nederland wordt een dergelijke redenering vaak van stal gehaald. 'Henk en Ingrid', 'de hardwerkende Nederlander' of simpelweg 'de mensen' zijn metaforen voor een groep van wie de politicus van dienst graag steun veronderstelt, maar de afbakening van deze groep gebeurt vaak alleen in negatieve zin: om een contrast te schetsen met de buitenstaander van wie men afstand neemt. Wie zijn deze mensen? Treffen we hier dé Nederlander aan van wie Koningin Maxima tot ergernis van velen ooit het bestaan ontkende? Zijn zij gehuld in gematigdheid en calvinisme, gedreven door werklust, zuinigheid en gemeenschapszin? Of kenmerken zij zich door diversiteit en een gebrek aan gedeelde waarden en zorgen?

De kunstenaars die deelnemen aan Silent Majority zoeken naar sporen van een groep waarvan verbeelding ook het probleem van definitie blootlegt: het gematigde midden krijgt gemakkelijk vorm in statistieken en analyses van beleidsmakers, maar deze vanzelfsprekende samenhang lijkt bij nadere beschouwing vaak weer te verdwijnen. Wat kenmerkt deze groep behalve hun onzichtbaarheid?



De tentoonstelling Silent Majority is een samenwerking tussen Trendbureau Overijssel en Tetem.

De tentoonstelling reist hierna door naar Deventer en wordt uitgebreid en doorontwikkeld door Kunstenlab.

In de tentoonstelling in Kunstenlab - te zien van 17 maart t/m 29 april 2018 - reageren onder meer Pim Trooster, Terrence Baier en Björn Zielman met hun werk op het thema 'silent majority' en/of de kunstwerken van Gunter Gruben, Viktoria Gudnadottir, Dominique Himmelsbach de Vries en Anne-Marie Meertens.

De tentoonstelling Silent Majority is mede mogelijk gemaakt door:



TRENDUREAU OVERIJSEL



1 Viktoria Gudnadottir - De Mensen

De acteurs in de installatie van Viktoria Gudnadottir spelen 'gewone' mensen. Hun rollen zijn tot stand gekomen op basis van interviews en vragenlijsten. De kunstenaar zocht naar doorsnee mensen in doorsnee wijken. Voor de films stelde zij uit hun individuele verhalen een viertal scripts samen. Zij problematiseert daarmee de mogelijkheid om kennis te verzamelen over groepen mensen. Hoe dichterbij men komt, hoe lastiger het wordt om het individu als archetype van een groep te ervaren.

2 Dominique Himmelsbach de Vries - Het Monument voor Prima Mensen

Het Monument voor Prima Mensen bevindt zich in het exacte middelpunt van Nederland, in de Flevopolder, op een dijk tegenover drie kunstmatige eilanden. De sculptuur herdenkt mensen die gewoonlijk niet op monumenten voorkomen: prima mensen die niet vergeten mogen worden. Tijdens workshops wordt het publiek opgeroepen om personen voor te dragen voor vereeuwiging in het kunstwerk. Als jouw suggestie wordt goedgekeurd, dan krijg je de gelegenheid om deze vast te leggen op een tegel die later bij het gedenkteken zal worden geplaatst. Het Monument voor Prima Mensen moet niet alleen de herinnering aan een groep individuen levend houden, maar kan door de grote diversiteit ook een ontmoetingsplek worden waar mensen van allerlei verschillende achtergronden gezamenlijk herdenken.

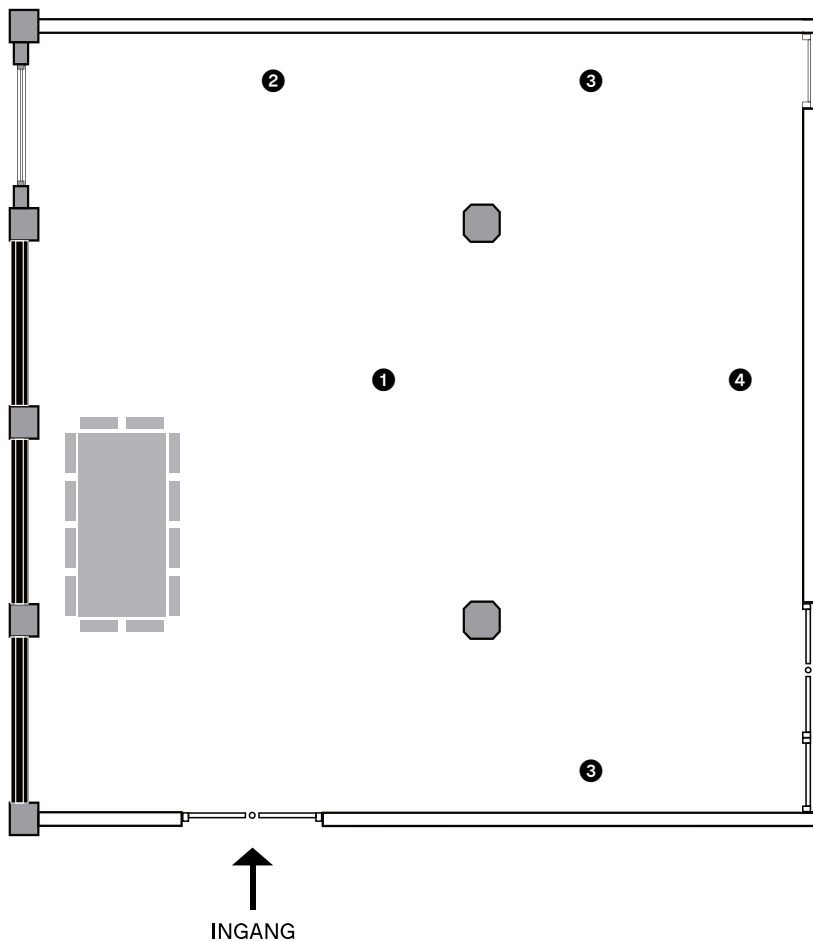
3 Gunter Gruben - The Opposite of Black and White

Bij veel verkiezingen stelt de overheid een stemwijzer beschikbaar waarmee de burger via de beantwoording van een online vragenlijst wordt gewezen op de politieke partij die in theorie het best bij zijn of haar standpunten past. Gunter Gruben meent dat deze stemwijzer uitnodigt tot polarisatie en geen plaats biedt voor genuanceerde opvattingen. De stellingen die de website aanbiedt vragen immers om een duidelijk antwoord: instemming ('eens'), afkeuring ('oneens') of onthouding ('geen van beide'). Voor Grubens alternatieve 'middenstemwijzer' is een testgroep van 100 mensen benaderd, waarvan er uiteindelijk 76 een stemwijzer hebben ingevuld.

De deelnemers konden de stellingen van de officiële stemwijzer met veel meer nuance beantwoorden. De installatie *The Opposite of Black and White* visualiseert de resultaten van die enquête. Door de bordjes in beweging te zetten, verdwijnen de scherpe randen van het lijnenspel die de opvattingen aan uiterste zijden van het spectrum representeren. Dat zowel de politiek als de media zich voornamelijk richten op deze uiterste standpunten roept de vraag op in hoeverre voorlichting, zoals stemwijzers en opiniepeilingen, een representatie zijn van het huidige maatschappelijke landschap of hier misschien juist mede vorm aan geven?

4 Anne-Marie Meertens - De een de ander

Anne-Marie Meertens gaat actief op zoek naar de stille meerderheid en biedt een luisterend oor. De installatie verbeeldt niet alleen het resultaat van haar onderzoek, maar staat ook stil bij de toenadering zelf: de positie van de toeschouwer ten opzichte van de beelden heeft invloed op het perspectief dat de films bieden op de geportretteerden. Waar de stille meerderheid in het maatschappelijk debat vaak politiek wordt geduid, opent 'De een de ander' de voordeur van mensen voor wie zwijgzaamheid misschien slechts persoonlijk is.



- ❶ Viktoria Gudnadottir - De Mensen
- ❷ Dominique Himmelsbach de Vries - Het Monument voor Prima Mensen
- ❸ Gunter Gruben - The Opposite of Black and White
- ❹ Anne-Marie Meertens - De een de ander